

Kotouttamisen lakiuudistus valtion korvauksiin vuodelle 2027

Kunnanhallitus 07.09.2026 § 158
198/02.05.01.01/2026

Valmistelija

Koordinaattori Satu Haapala, Kermanrannantie 7, 79700 Heinävesi,
gsm 040 610 5420, email: satu.haapala@heinavesi.fi

Tasavallan presidentti on 9.7.2026 vahvistanut lait, jotka sisältyvät hallituksen esitykseen laiksi kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi.

Nykyisessä järjestelmässä kunnat ovat saaneet valtion maksamia laskennallisia korvauksia kiintiöpakolaisten vastaanottamisesta ja kotoutumisen järjestämisestä. Kiintiöpakolaisten osalta korvauksia maksetaan pidemmältä ajalta kuin useimmista muista kansainvälistä suojelua saaneista henkilöistä.

Vuoden 2027 uudistuksen myötä:

- valtion korvausten määrä vähenee,
- korvausjärjestelmä yksinkertaistuu,
- kunnille jää aiempaa enemmän vastuuta palveluiden järjestämisestä,
- säästötoimet kohdistuvat nimenomaan kotoutumisen rahoitukseen.

Taloudellisen vaikuttavuuden arvioinnissa on huomioitava

1. Vastaanotettavien henkilöiden määrä.
2. Työllistymismahdollisuudet alueella.
3. Käytettävissä oleva asuntokanta.
4. Kunnan henkilöstöresurssit.
5. Valtion korvausten riittävyys suhteessa todellisiin kustannuksiin.
6. Pitkäaikaiset vaikutukset kunnan väestökehitykseen ja palvelutarpeisiin.

Mitkä korvaukset poistuvat :

Monialaisen yhteistyön valtionosuus

Tämä oli kunnille maksettava rahoitus kotoutumisen monialaisen yhteistyön järjestämiseen. Käytännössä korvauksella tuettiin yhteistyötä kunnan, TE-palvelujen, hyvinvointialueen, oppilaitosten ja muiden toimijoiden välillä. Rahoituksella ei korvattu yksittäisen asiakkaan palveluja, vaan kotoutumisen koordinoitua, verkostotyötä, suunnittelua ja yhteisiä toimintamalleja. Uudistuksessa tästä erillisestä valtionosuudesta luovutaan. Heinäveden näkökulmasta tämä tarkoittaa, että kotoutumisen koordinoitiin ei enää tule omaa erillistä valtionosuutta, vaan mahdolliset kustannukset on katettava kunnan yleiskatteellisella valtionosuudella.

Vastaanottoon varautumisen kustannusten korvaus

Tämä korvaus liittyi kuntien valmiuksiin vastaanottaa pakolaisia ja muita kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä. Korvauksella voitiin kattaa esimerkiksi: vastaanoton suunnittelua, palveluverkoston valmistelua, viranomaisten yhteistyötä, käytännön järjestelyjä ennen henkilöiden saapumista, vastaanoton koordinoitua.

Riskinä on, että vastaanoton nettovaikutus kunnalle muuttuu aiempaa enemmän kustannuksia synnyttäväksi, mikäli valtion korvausten väheneminen ei kompensoidu työllistymisen, verotulojen tai väestönkasvun kautta.

Koordinaattori Satu Haapala on kutsuttu kokoukseen asian osalta.

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

- 1) käynnistää selvityksen kiintiöpakolaisten vastaanoton taloudellisista, toiminnallisista ja väestövaikutuksista vuoden 2027 kotoutumislainsäädännön muutosten jälkeen sekä saattaa selvityksen valtuuston käsiteltäväksi ennen uuden vastaanottosopimuksen tekemistä.
- 2) selvityksen perusteella kunnanhallitus tekee erillisen esityksen siitä, jatkaako Heinäveden kunta kiintiöpakolaisten vastaanottavana kuntana vuoden 2027 jälkeen ja millä vastaanottomäärillä toimintaa voidaan toteuttaa kunnassa.

Päätös

Hyväksyttiin päätösehdotus.

Koordinaattori Satu Haapala oli kokouksessa kuultavana asian osalta.